
Publikace 2009-2013

Nové tituly našich vyučujících Pět českých novozákonních překladů. Nové zákony od Českého ekumenického překladu do roku 1989



Josef Bartoň

Překládání Písma představuje v duchovním a kulturním životě českého národa zcela mimořádný fenomén a doprovází celé jeho dějiny od raného středověku až do současnosti. Také moderní tlumočení bible do češtiny patří k tématům nesmírně zajímavým, avšak paradoxně mezi českou odbornou i laickou veřejností téměř neznámým. Nová monografie zevrubně představuje české novozákonní překlady, které byly vytvořeny a poprvé publikovány v období od počátku šedesátých let 20. století do r. 1989. Autor navazuje na svou předchozí knihu *Moderní český novozákonní překlad. Nové zákony dvacátého století před českým ekumenickým překladem* (2009), jež byla věnována šesti moderním tlumočením Nového zákona vzniklým od začátku 20. století do padesátých let (Sýkora, Sýkora-Hejčl, Col, Žilka, Škrabal, Škrabal-Petrů). Aktuální publikace představuje pět dalších českých novozákonních tlumočení: přelomový Český ekumenický překlad, exilový Nový zákon Ondřeje M. Petrů a na něj úzce navazující římskokatolický liturgický překlad Václava Bognera, velmi volný a komunikativní text Slovo na cestu a tzv. Překlad nového světa, konfesní tlumočení svědků Jehovových, jež vzniklo jako česká mutace anglojazyčného New World Translation. Kniha shromažďuje množství bibliografických a prosopografických dat, odkrývá dosud málo známé pozadí geneze pojednávaných překladatelských počinů, na základě detailních analýz podává charakteristiky jednotlivých překladových textů, postihuje vztahy mezi tlumočeními a určuje jejich místo v širším kontextu biblické překladové tradice.

Praha: Česká biblická společnost, 2013, 306 s. ISBN 978-80-87287-46-0

Řeckokatolická církev v českých zemích Dějiny, identita, dialog



Karel Sládek a kol.

V souvislosti s migrací po pádu komunistického režimu vzrůstal v českých zemích počet řeckokatolických věřících přicházejících především z Ukrajiny. V roce 1996 byl v Praze Vatikánem zřízen Apoštolský exarchát. Přítomnost řeckokatolické církve proto vyzývá k zamyšlení nad její identitou a posláním v širším kontextu dějin na našem území. S tím souvisí i zhodnocení prostoru českých zemí jakožto místa s cyrilometodějským posláním být mostem mezi křesťanstvím Západu a Východu. Těmito aktuálními tématy se zabývá předložená kolektivní monografie. Publikace je výstupem badatelského týmu složeného z odborníků z České republiky a Slovenska. Vznikla z dlouholeté spolupráce mezi Katolickou teologickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze a Řeckokatolickou teologickou fakultou Prešovské Univerzity v Prešově, přičemž do týmu byli přizváni též pracovníci z dalších akademických a církevních institucí.

Červený Kostelec : Pavel Mervart, 2013, ISBN 978-80-7465-081-9, 254 s.

Vexilla Regis - Výbor z latinské duchovní poezie



Z latinského originálu přeložila Markéta Koronthályová

Výběr nejznámějších poetických textů, které vznikaly v církevním prostředí v rozmezí od 4. do 13. století

Latinské duchovní hymny a další texty patří k pokladnici evropské slovesné kultury. Vznikaly v církevním prostředí od pozdní antiky do vrcholného středověku a shrnují hutnou a poeticky

vytříbenou formou základní prvky křesťanské věrouky. Dodnes jsou živé v různých formách liturgie, v eucharistické bohoslužbě, modlitbě breviáře a dalších příležitostech.

Autory těchto hymnů a dalších textů jsou nejvýznamnější církevní učitelé, od Ambrože Milánského přes Hrabana Maura a Bernarda z Clairvaux až po Tomáše Akvinského. Některé skladby (Stabat mater, Dies irae, Te Deum) se staly součástí hudební tradice a dočkaly se mnoha zhudebnění. Překlad Markéty Koronthálové, klasické filoložky a vyučující na Katolické teologické fakultě UK, se zaměřuje na věrné převedení obsahu, aby mohla v co největší míře zpřístupnit krásu starobyklých skladeb dnešnímu čtenáři.

Knihu doplňuje zasvěcený doslov.

Praha: Nakladatelství Vyšehrad 2013, ISBN 978-80-7429-340-5, 168 s.

Univerzálie ve scholastice (=Studia Neoaristotelica, Supplementum 1)



Daniel HEIDER – David SVOBODA (eds)

Jedním z věčných filosofických témat je otázka, jak vysvětlit skutečnost, že na různých věcech pozorujeme shodné vlastnosti. Jeho univerzalita vystupuje do popředí nejvýrazněji při pohledu na scholastickou filosofii 11.–17. století. V průběhu tohoto období můžeme sice zaznamenat nezanedbatelné odlišnosti dané žánrovým zpracováním či různými metodologickými a tématickými důrazy, přesto však lze všechny scholastické autory tohoto věku číst prizmatem jejich odpovědi na jednu základní metafyzickou otázku: totiž jaký je věčný základ našich obecných pojmů. Neexistuje mnoho jiných témat, která by umožňovala pohlížet takto na dějiny filosofie jako na souvislý a stále se obohacující dialog.

Kniha přináší v třinácti příspěvcích historicko-systematický průřez tímto dialogem, který probíhal v rámci scholastické tradice bezmála po tisíc let – a to od jeho počátků u Porfyria a Avicenny až k hluboce propracovaným teoriím barokních scholastiků 17. století. Čtenáři tak tato publikace nabízí nejen komplexní seznámení s vývojem jednoho z nejžhavějších filosofických problémů, ale také zcela osobitě jednotné hledisko na jednu velkou etapu dějin lidského myšlení, kterou nazýváme scholastikou.

České Budějovice, 2012, 288 s. ISSN 1214-8407, ISBN 978-80-7394-731-4.

Cesty k bohodivství - Spiritualita v kontextu příběhů osobností „stříbrného věku“ ruského myšlení a ruské emigrace



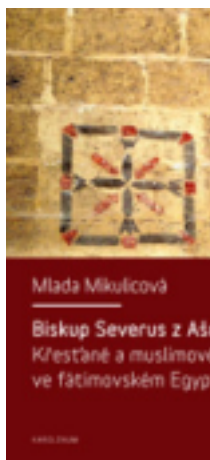
Karel Sládek

Kniha Karla Sládka se pokouší velmi čtivým a přesto řemeslně zdatným způsobem o uchopení ruské spirituality 19. století a první poloviny 20. století. Text, který rozebírá náročné otázky, je psán velmi přesvědčivě a s patřičnou akribií.

Autor se soustředí na nejnámější a nejvlivnější autory a osobnosti zvoleného období. Mezi duchovními otci ruských teologů 20. století si vybírá Dostojevského a Solovjova; z teologů první generace "stříbrného věku" si zvolil Florenského a Bulgakova; z druhé generace to jsou emigranti Evdokimov a Losský, kteří bez pochyby vycházejí z domácí ruské tradice, ale zároveň reagují na myšlenkové prostředí, ve kterém žijí. Sládek se u jednotlivých postav zaměřuje na ústřední myšlenku jejich odkazu, což mu ovšem nijak nebrání v tom, aby - pokud mu to plánovaný rozsah dovolí - je představil v jejich komplexnosti.

2012, Pavel Mervart, ISBN: 978-80-7465-022-2

Biskup Severus z Ašmúnajnu

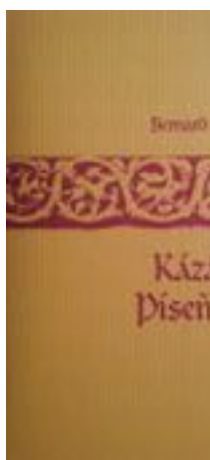


Mlada Mikulicová

Významná osobnost arabské křesťanské literatury ve středověkém Egyptě, pisár a biskup Severus z Ašmúnajnu (asi 910 - asi 1000) svými apologetickými výklady křesťanské nauky přispěl k rozvoji křesťansko-muslimských disputací. Jeho dílo se vyznačuje spojením arabského prvku s křesťanským v helénistické koptské tradici a neútočná polemika s tezemi islámu.

Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum 2012. 266 stran, ISBN 978-80-246-2056-5.

Kázání na Píseň písni II.



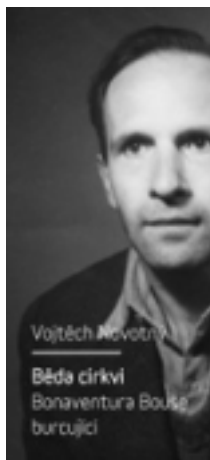
Bernard z Clairvaux
překlad: Markéta Koronthályová

Druhý díl Bernardova nejrozsáhlejšího a ve středověku nejrozšířenějšího díla, které vznikalo v průběhu posledních 18 let Bernardova života. Nejedná se o historicko-kritickou exegezi, ale o duchovní pochopení Písně písni.

Bernard zde poukazuje na dvojí rozměr této biblické knihy: eklesiologický (duchovní život církve) a mystický (duchovní život jednotlivce). Prvních 41 kázání vyšlo v roce 2010.

Krystal OP 2012, 495 str., ISBN: 978-80-87183-39-7

"Běda církvi...": Bonaventura Bouše burcující



Vojtěch Novotný

Monografie je prvním uceleným představením Zdeňka Bonaventury Bouše OFM (1918–2002), jednoho z nejpozoruhodnějších českých teologů druhé poloviny 20. století. Předkládá Boušův zevrubný životopis, jehož prizmatem jsou nahlíženy i dějiny místní církve. Rozsáhlá pozornost je věnována diachronní prezentaci Boušovy teologické, christologické a eklesiologické reflexe. Její vývoj se člení na dvě fáze, z nichž první se blíží tzv. manualistické teologii s prvky jistého mysticismu, druhá pak, jež se odvíjí od poloviny 60. let, se vyznačovala výrazným příklonem k progresivním teologickým tendencím. Autor se nechal ovlivnit programem historicko-kritické četby Písma, demythologizace a odnáboženštění křesťanství i znovuobjevení jeho eschatologické povahy, který vyhlásili protestantští teologové první poloviny 20. století. Svou teologii konstruoval tak, aby podporovala cíl, k němuž chtěla směřovat církev své doby – totiž myšlenku o potřebě neustálé čistoty a reformy církevního společenství. Třetí část monografie přináší dokumentaci k Boušově životu a reflexi. Následuje přehled jeho písemného díla a seznam použité literatury.

Praha: Karolinum 2012, 612 s., ISBN 978-80-246-2009-1

O marnotratném otci

Angelo Scarano Angelo Scarano

O MARNOTRATĚ
OTCI



Podobenství v 15. kapitole Lukášova evangelia lze považovat za srdce Ježíšovy radostné zvěsti. Nejdelší z nich, které pojednává o otci a dvou synech, bývá občas interpretováno jinak, než jak vyžaduje sám text. Autor této drobné studie poukazuje na bohatství příběhu, které je přístupné jen pozorným čtenářům. Široce využívá poznatků současné biblické vědy, představuje příběh v široké biblicko-teologické perspektivě a současně uvádí do jeho duchovního pochopení. Publikace je sice určena širšímu publiku, ale důkladností zpracování poslouží jako doplňující studijní materiál také posluchačům teologických oborů.

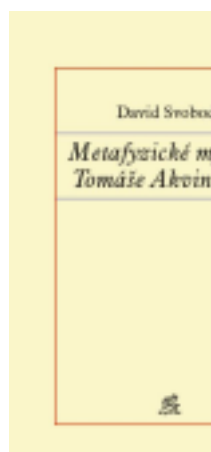
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2012, 83 s., ISBN: 978-80-7195-606-8.

Metafyzické myšlení Tomáše Akvinského

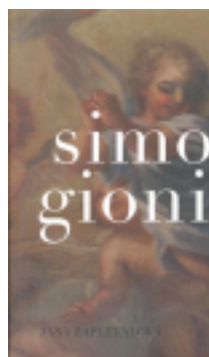
David Svoboda

Metafyzickému myšlení Tomáše Akvinského byla v posledních desetiletích věnována značná pozornost. Přesto dosud zůstávají některá významná témata stranou patřičné pozornosti. Jedním z nich je problematika celku a části, jinak řečeno mereologie, která se promítá do mnoha klíčových metafyzických témat. Výzkum v této oblasti není zdaleka ukončen a představuje pro současné zájemce o myšlení Andělského doktora důležitou výzvu, na kterou se pokouší reagovat tato práce. Autor zasazuje dosavadní výsledky bádání v této oblasti do širších souvislostí Tomášovy metafyzické koncepce a vysvětluje vztah celku a části k základním metafyzickým principům a pojmům, jako je pojem jsoučna a jednoty nebo pojetí metafyzické struktury kategoriálního jsoučna. Dále prohlubuje a doplňuje dosavadní výzkum tím, že rozlišuje a charakterizuje všechny typy celků a částí, s nimiž se lze v Tomášových textech setkat. Za klíčové části knihy lze považovat zejména kapitoly věnované jednotě a mereologii.

Krystal OP 2012



Další publikace



Simone Gionima 1655–1731

Jana Zapletalová

Původem italský malíř Simone Gionima pracoval po dvacet let ve službách cisterciáckého opata Václava Vejmluvy ve Žďáru nad Sázavou jako určitý malířský protipól proslulého architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichla. Jak svědčí řada jeho děl, Santiniho kvalitu zdaleka nedosahoval. Co motivovalo tohoto malíře k tomu, že opustil svou rodinu a navždy odešel do nehostinných krajin Záalpi? Proč si Václav Vejmluva nevybral nadanějšího malíře a vydržoval si ve svých službách tohoto Itala? Kniha prezentuje životní osudy a dílo několika umělecky činných členů rodiny Gionimů: především Simona Gionimy, ale rovněž jeho téměř zcela zapomenutého otce Francesca spolupracujícího s Guidem Cagnaccim, a syny Jana Gionimu a Antonia Gionimu, slavného italského malíře. Gionimové působili na území několika dnešních evropských států: Albánie, Itálie, Slovinska, Rakouska a České republiky. V Itálii pobývali především v Benátkách, Padově a Bologni. Kniha obsahuje katalog jednotlivých malířů, barevné obrazové přílohy a další aparáty.

Olomouc 2011, 176 s., italsky, ISBN: 978-80-244-2922-9



Metaphysics: Aristotelian, Scholastic, Analytic

Lukáš Novák | Daniel D. Novotný | Prokop Sousedík | David Svoboda (Eds.)

Throughout the greater part of the twentieth century, both in the analytic and continental traditions, metaphysics was deemed to be passé. The last few decades, however, have witnessed a remarkable growth of interest among analytic philosophers in various traditional metaphysical topics, such as modality, truth, causality, etc. which resulted in the emergence of various forms of analytic metaphysics. The new forms of metaphysics differ from its traditional forms mostly in their methodology (we may notice various applications of contemporary formal logical techniques) and in the range of proposed solutions to particular problems. Besides these and other differences, however, there are also many similarities and there are even some who intentionally develop traditional metaphysical themes using the contemporary analytical methods. All these developments call for detailed exploration, which is the general goal of the present publication *Metaphysics: Aristotelian, Scholastic, Analytic*. The publication is the fruit of the conference which took place in Prague in 2010 and which had for its aim to bring together those willing to explore relations between the traditional and contemporary concerns, both from among the leading analytic philosophers working in metaphysics and the historians of philosophy devoted to the study of the metaphysical tradition. The specific focus of the conference was a re-examination of topics such as categories, metaphysical structure, substance and accident, existence, modalities, and predication.

ISBN: 978-3-86838-146-7, 283 pp



Stařec a med

Bedřich, Martin, Jančařík, Zdeněk (ed.)

Jaroslavu Medovi k osmdesátinám

Ve sborníku k osmdesátinám Jaroslava Meda se sešli autoři z různých stran: spisovatelé a básníci (Šiktanc, Topinka, Kuběna, Doležal, Nuska, Mertl, Švanda), teologové a kněží (Petráček, Holub, Pospíšil, Nosek), literární vědci a historikové (Trávníček, Šebek, Bedřich), výtvarníci a nakladatelé (Ševčík, Šulc, Krumphanzl), ba i dva jeho osobní lékaři (Mucha, Vokman) a další. Ti všichni tvoří společenství kolem literárního historika a kritika, spisovatele i básníka, ale především krásného člověka, „starce“ Jaroslava, který je svou uhrančivou osobností a espretem spojuje jako zlatavou lepkavou tekutinou, která je skryta v jeho jméně. Vznikla tak jedinečná kniha, kterou ocení nejen přátelé Jaroslava Meda, ale mnozí čtenáři, kteří milují především katolickou spirituálně orientovanou literaturu.

Portál 2012, 296 s. ISBN: 978-80-262-0101-4



Maximální křesťanství Adolf Kajpr SJ a list Katolík

Novotný Vojtěch

Monografie je věnována neobyčejné osobnosti Adolfa Kajpra SJ (1902–1959), muže, jehož mezi věřícími katolické církve provází pověst svěťce a mučedníka. Představuje jeho životní osudy i jeho bibliografii a předkládá svědectví pamětníků o této mimořádné postavě českých církevních dějin. Podrobněji se zastavuje u listu *Katolík*. Konstatuje, že vznikl za první republiky jako list *Katolické akce* a za války byl zastaven. Objasňuje, že byl r. 1945 obnoven, ovšem jenom proto, že jeho vydavatel nabídl své prostředky podstatně novému projektu, jehož nositelem se stal Adolf Kajpr. Vysvětluje, jak to bylo s periodicitou, nákladem, redakcí, autory a rubrikami. Představuje program a metodu, které mu Kajpr spolu se svými spolupracovníky vytkl. Konkrétní výsledky jejich snažení podchycuje bibliografie periodika, jež sleduje jak obsah jednotlivých čísel, tak i jednotlivé autory. Zvláštní pozornost je potom věnována tomu, jak Kajpr rozuměl vztahu mezi křesťanstvím a společností. Všimá si, že jeho uvažování o společnosti mělo východiska v christocentrickém pojetí lidské existence a že jeho druhým, zkušenostně ověřeným pilířem byla kritika atheistického humanismu všeho druhu, zejména ovšem – jak doba velela – komunistického. Kajpr přitom ve svém sociálním smýšlení dospěl až k otevřeným sympatiím k tomu, co lze v jeho stopách nazvat křesťanský socialismus. Z těchto premis pak lze porozumět tomu, jak má podle něho katolík rozumět společnosti, resp. státu, a jaké jsou konstitutivní prvky křesťanského vztahu k politice.

Praha: Karolinum 2012, brožovaná, 446 str., ISBN 9788024620473

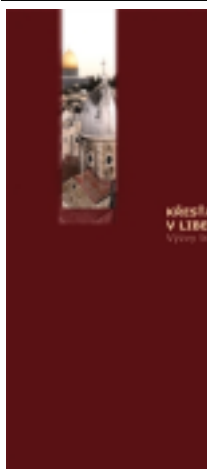


Nikolaj Losskij: obhájce mystické intuice Život a dílo Nikolaje Losského v prvorepublikovém i válečném (rozděleném) Československu

Karel Sládek

Ruský myslitel Nikolaj Losskij (1870-1965) se nesmazatelně vepsal do duchovního a intelektuálního života prvorepublikového Československa a v době válečného rozdělení republiky plodně působil též na Slovensku. Ještě před příchodem Losského do Československa představil jeho světonázor František Krejčí. Hlubší poznání ovšem přinesly Losského vlastní studie v časopise Ruch filosofický, kde také Losskij získal okruh intelektuálně a duchovně spřízněných duší. Jeho přáteli se stali Karel Vorovka a Ferdinand Pelikán, kteří se ruským myšlením profesně zabývali. Zvláštní sympatie si u Losského získal Vladimír Hoppe a bratři Ctibor a Miloš Bezděkovi. V této monografii je Losského působení představeno nejen na základě biografických a bibliografických dat, ale především je interpretováno metodologií využívanou ve spirituální teologii. Nosnými tématy k teologické reflexi jsou Losského pojetí mystické intuice a duchovní rozvoj osobnosti.

Červený Kostelec: Pavel Mervart 2012, ISBN: 978-80-7465-000-0, 212 stran



Křesťanství a islám v liberálním státu Výzvy tradice a současnosti

Karel Sládek

Prolínání náboženských subkultur v současném světě zvyšuje potřebu fundovanějšího poznání příslušníků různých náboženských tradic a přispívá k hledání mostů pro dialog, který by umožnil pokojné soužití duchovních tradic a kultur a posloužil jako prevence "střetu civilizací". Pro budoucnost Evropy i samotné České republiky se v současné době zdá klíčový zejména vztah křesťanů a muslimů a jejich sebezpojetí uvnitř sekulárního právního státu. Křesťanství a islám stojí před výzvami vlastní tradice i před výzvami současnosti, obojí dnes spoluutváří jejich vlastní identitu. Předložená kolektivní monografie by ráda přispěla k hlubší reflexi tohoto aktuálního fenoménu. Monografie je dalším výstupem výzkumu týmu odborníků Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze na téma vztahu náboženství a státu a navazuje na publikaci Monoteistická náboženství a stát.

Červený Kostelec: Pavel Mervart 2012, ISBN: 978-80-7465-006-2, 312 stran

Biblické příběhy očima studentů dějin umění a teologie

Studenti Katolické teologické fakulty v Praze

Odborné vedení doc. PhDr. Mireia Ryšková Th.D.

Ilustrovala a graficky upravila Jana Slavíková

Text © studenti Katolické teologické fakulty v Praze, 2011

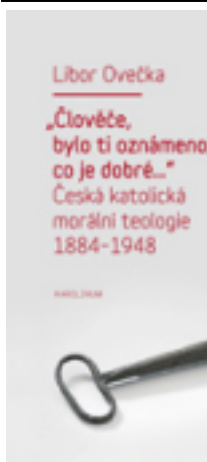
Komentáře © Lia Radová, 2011

Edice © Mireia Ryšková, Helena Michalíková, Lia Radová, Jana Slavíková, 2011

Ilustrace a grafická úprava © Jana Slavíková, 2011

Projekt vznikl za podpory Fondu rozvoje vysokých škol

[dokument PDF](#)



"Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré..." Česká katolická morální teologie 1884-1948

Libor Ovečka

Publikace je významným krokem ke zmapování a zhodnocení české morální teologie mezi roky 1884, kdy vyšla Stárkova *Mravověda*, a 1948, kdy před nástupem komunismu vyšly poslední morálně teologické práce. Kniha jednak předkládá první soupis morálně teologických prací ve vymezeném období, jednak myšlenkový či obsahový rozbor a hodnocení celé řady z nich. Jejich hodnocení vyznívá poměrně kriticky, neboť na minulou českou morální teologii pohlíží z odstupu mnoha desítek let a samozřejmě z hlediska dalšího vývoje morální teologie v období II. vatikánského koncilu a po něm.

Autor konfrontuje teologické postoje s reálnou společenskou a politickou situací v našich zemích v daném období a nemohl se vyhnout konstatování, že církev se svou teologií zahleděnou do dávné minulosti dostávala do stále větší izolace. Konec 19. a první polovina 20. století je obdobím z hlediska vývoje české společnosti složitým a zároveň nesmírně zajímavým, neboť v něm došlo k mnoha společenským, kulturním i politickým změnám, jejichž důsledky pocítujeme dodnes. Je proto nejen zajímavé, ale hlavně velmi poučné sledovat, jak na tyto změny reagovala právě morální teologie na všech úrovních – akademické, populárně naučné, pastorační. Poznání tohoto období právě ze sledovaného úhlu pohledu pak napomáhá pochopit vývoj české společnosti i z hlediska náboženského, a to až do dnešní doby. Pro českou teologii a církevní život ke vši

předchozí složitosti železná opona navíc znamenala nemožnost recepce II. vatikánského koncilu v 60. letech.

II. vatikánský koncil a jeho myšlení znamenal pro teologickou etiku skutečný přelom, který se ovšem v České republice nemohl plně uskutečnit. Ke zhodnocení minulosti a dalšímu vykročení do budoucnosti proto docházíme až po roce 1989, a to navíc v situaci, kdy českých morálních teologů a jejich publikací je dosud poměrně málo, a je proto obtížné rozvinout skutečnou morálně teologickou diskusi. Na vývoji morální teologie v českých zemích se ukazuje, jakou teologickou, církevní i kulturní katastrofu znamenala čtyři desetiletí mlčení. Teologický vývoj i církevní život před komunismem zůstávaly až doposud nereflexivně, což také znamená, že jsme si nemohli vzít poučení ani z jeho pozitivních stránek, ani z negativních. Tato kniha je krokem v tomto směru. Praha Karolinum 2011, ISBN 9788024619576, 384 s.



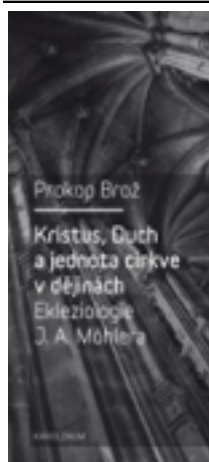
Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha Svatyně českých patronů a králů

Jiří Kuthan, Jan Royt

Katedrála sv. Víta vznikla na místě rotundy, jejímž zakladatelem byl kníže Václav, a baziliky, kterou na místě rotundy postavil kníže Svatopluk II. Obě tyto stavby už v počátcích české státnosti sloužily jako místa k uložení ostatků patronů české země (sv. Václav, sv. Vojtěch), k důležitým obřadům spojeným s českou státností, jakými byly korunovace a pohřby panovníků, a důležitých osobností církve a státu. Obě také byly centrálními svatyněmi pražského biskupství. Zřízení pražského arcibiskupství papežem Klementem VI. dne 5. května 1344 se bazilika sv. Víta stala metropolitním chrámem. Arcibiskupský úřad převzal jako první při slavnostní mši Arnošt z Pardubic.

Při této příležitosti byl také položen základní kámen k nové velkolepé gotické katedrále.

Zatímco většina evropských katedrál byla budována uvnitř měst, katedrála pražská vyrůstala mimo město, uprostřed areálu Pražského hradu, který byl nejen sídlem panovníka, ale i svého druhu posvátným okrskem s několika kostely. Díky poloze na temeni návrší, na němž pražský hrad leží, zdvihá se gotická katedrála vysoko nad souměstím jako dominanta Prahy. Stavba katedrály byla budována s velkými uměleckými aspiracemi. První mistr, který stál v čele stavby, Matyáš z Arrasu, povoláný Janem Lucemburským z Avignonu, přenesl do Prahy vzor francouzské katedrální architektury. Ale Matyášův nástupce geniální Petr Parléř dodal pražské katedrále a její sochařské výzdobě rysy umělecké výjimečnosti. Po dobu vlády Karla IV. postupovala stavba úspěšně kupředu, zastavilo ji až husitské období. Již tehdy katedrála zastávala nezastupitelnou roli v symbolice českého státu: byly zde uloženy korunovační klenoty. Katedrála byla těžce poškozena při požáru Pražského hradu v roce 1541. Jako torzo katedrála s různými dílčími úpravami zůstala až do roku 1844. Tehdy začala obnova starých částí chrámu. Celková rekonstrukce gotické stavby a dostavba nových částí trvala do roku 1929, kdy při příležitosti výročí smrti sv. Václava byl chrám slavnostně konsekrován. V žádném jiném monumentu nejsou tak výrazně vepsány dějiny českých zemí a jejich obyvatelstva jako právě tady. Svatovítskou katedrálu lze nahlížet a vykládat z rozmanitých úhlů, jež můžeme považovat za oprávněné, ale nelze nevnímat aureolu posvátnosti, která katedrálou prostupuje a vyzařuje z ní.



Kristus, Duch a jednota církve v dějinách

Brož, Prokop

Kniha se zabývá teologií církve Johanna Adama Möhlera (1796–1838), významného myslitele katolické tübingské školy a zakladatelské osobnosti moderní katolické ekleziologie. Möhlerovo dílo, které je zde představeno ve svém vývoji, stojí u zrodu dnes významné teologické tradice (ovlivnilo například teologii tzv. římské školy) a bylo přijato oficiální naukou I. i II. vatikánského koncilu. Český čtenář se tak může poprvé důkladně seznámit s autorem, který je důležitým klíčem k pochopení současné ekleziologie a jehož práce se staly nedílnou součástí teologie 19. i 20. století (A. Š. Chomjakov, G. Perrone, V. S. Solovjov, P. Jevdokimov, J. Ratzinger, W. Kasper, M. J. Himes, B. Forte).

Praha: KAROLINUM říjen 2011, ISBN 978-80-246-1892-0



ŘECKO-ČESKÝ NOVÝ ZÁKON - SLOVNÍK NOVOZÁKONNÍ ŘEČTINY

Konvolut obsahující jednak řecký text NZ podle 27. vydání kritické edice Nestle-Aland paralelně s českým ekumenickým překladem, jednak slovník nz. řečtiny L. Tichého. Praha: Česká biblická společnost (ve spolupráci s Deutsche Bibelgesellschaft) 2011.

V týmu, který knihu připravil, byli z pracovníků KTF zastoupeni Josef Šimandl (překlad 40 stran úvodu do aparátu kritické edice) a Josef Bartoň (konzultace k řečtině a patristice).



Petr Štica, Cizinec v tvých branách: Biblické podněty pro etickou reflexi migrace.

Monografie přináší reflexi přijímání cizinců ve světle biblických textů, z nichž čerpá podněty pro eticky orientovaný přístup k problému migrace v dnešním světě. Po hermeneuticko-metodologických úvahách následuje zevrubné představení biblického étosu zacházení s cizinci, třetí část je věnována přehledu biblickoantropologických východisek, která stojí v pozadí tématu. Kniha chce být nejen zdrojem spolehlivých informací o poměru starozákonního a novozákonního lidu k cizincům a lidem na cestách, ale především pozváním k eticky zodpovědnému promyšlení otázky přijímání cizinců v současnosti.

Praha: Karolinum 2011, ISBN 978-80-246-1824-1, 122s.



Petr Štica, Migrace a státní suverenita – Oprávnění a hranice přistěhovalecké politiky z pohledu křesťanské sociální etiky.

Předkládaná monografie se zabývá teologicko-etickou reflexí mezinárodní migrace a imigrační politiky. Autor hledá odpovědi na následující otázky: Je rozdělení světa do jednotlivých států eticky odůvodnitelné? Je ospravedlnitelná existence imigrační politiky, tj. regulace mezinárodní migrace? Odpovědi na tyto otázky s sebou přinášejí řadu etických implikací, které by se měly promítnout do utváření imigračních politik i do angažmá křesťanských církví.

Práce předkládá nejprve historický pohled na realitu států a imigrační politiky a na vybraných imigračních politikách jednotlivých států představuje typizované modely současných imigračních politik. Dále autor prezentuje relevantní podněty z novodobé politické filozofie. Opírá se přitom zejména o myšlení I. Kanta a H. Arendtové, ale diskutuje rovněž normativní sociálně-filozofická východiska současné imigrační politiky. V závěrečné kapitole jsou představeny teologicko-eticky formulované odpovědi na výše položené otázky. Autor přitom vychází ze základních principů křesťanské sociální etiky – z principu personality, solidarity a subsidiarity –, které na základě zpracovávaného tématu kriticky reflektuje, a prezentuje rovněž postoje vůči přijímání cizinců v dějinách křesťanského sociálního učení a teologického myšlení. V závěru nabízí eticky koncipované podněty pro imigrační politiku a působení křesťanských církví.

Červený Kostelec. Pavel Mervart 2010. 321 S.

Tomáš Akvinský
O separovaných
substancích

O separovaných substancích

Tomáš Akvinský, bilingva

překlad a úvodní studie David Svoboda

Tomášovým úmyslem je pojednat o andělech (separovaných substancích), a traktát je rozdělen do dvou hlavních částí. V první části se Tomáš pokouší shrnout a kriticky posoudit to, co o separovaných substancích soudili různí filosofové od samého počátku filosofie až do Tomášovy doby, především Platón a Aristotelés. Ve druhé části traktátu vykládá Tomáš katolickou nauku o andělech, která je založena na Písmu svatém, na učení církevních otců a na odkazu Dionýsia Areopagity, který „vynikl nad ostatní myslitele ve výkladu toho, co náleží duchovým substancím“. Tato teologická část zůstala bohužel nedokončena a tvoří podstatně menší část spisu. Traktát tedy zůstal především důležitým a bohatým zdrojem poznání klíčových aspektů Tomášova metafyzického myšlení.

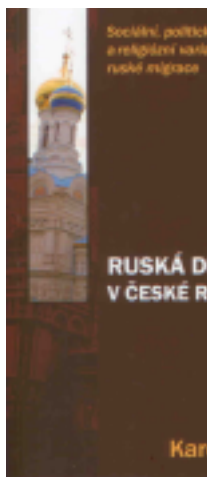
Praha: KrystalOP 2010, 228str.



Bohemia Jesuitica 1556–2006

Publikace reflektuje v deseti kapitolách dějiny Tovaryšstva Ježíšova v Českých zemích (od Petra Canisia až po Tomáše Špidlíka) a jeho působení v různých vědeckých disciplínách, školství, kultuře, výtvarném umění, architektuře, hudbě, divadle, rétorice, literatuře, přírodních vědách, matematice, filosofii, misiích a duchovní správě. Více než sto statí od autorů ze čtyř kontinentů vychází z příspěvků ze stejnojmenné konference, která se uskutečnila na KTF UK u příležitosti 450. výročí příchodu řádu do Prahy a 450. výročí úmrtí jeho zakladatele Ignáce z Loyoly, jehož osobě a spiritualitě je věnována samostatná kapitola.

Příspěvky jsou v češtině, němčině nebo angličtině. 15 statí je napsáno dvojjazyčně (zejm. Úvody do kapitol). Kniha obsahuje chronologickou tabulku ad. přílohy. Je bohatě ilustrována. Dva svazky, ed. Petronilla Cemus in cooperatione cum Richard Cemus SJ, 2010, 1512 pp., vydalo nakladatelství Karolinum, distribuci v cizině zajišťuje nakladatelství Echter Würzburg.



Karel Sládek, Ruská diaspora v České republice. Sociální, politická a religiozní variabilita ruské migrace.

Přítomnost ruské diaspor v České republice vyvolává mnohé emoce. Předložená monografie představuje ruské migranty na základě jejich výpovědí o zdejší životě. Dotýká se jejich sociálního postavení, politických preferencí a religiozních postojů, které vykazují vysokou různorodost. Partikulárním zájmem výzkumu bylo pravoslavné a náboženské praxe zdejších ruských komunit. V publikaci není opomenut přínos ruské emigrace v období prvorepublikového Československa.

Nakladatelství Pavel Mervart 2010, 144 s.



Josef Šimandl, Dnešní stav skloňování substantiv typů kámen a břímě (Studie z korpusové lingvistiky, sv. 10)

Tento svazek Studií mapuje skloňování skupiny substantiv, která po historicky dlouhou dobu kolísají ve třech pádech singuláru mezi měkkým a tvrdým skloňováním. Práce přináší i sondy do elektronicky přístupného diachronního materiálu. Při popisu jsou konfrontována data podle různých korpusů i podle jiných zdrojů, především podle internetu. Praha: Nakladatelství Lidové noviny / Ústav českého národního korpusu 2010, 260 + 114 s.



Ilarion Alfejev, Izák Syrský a jeho duchovní odkaz

Kniha předního pravoslavného teologa je v současné světové vědě první monografií o Izáku Syrském a byla přeložena do řady evropských jazyků. V osmi tématických kapitolách představuje asketické a mystické učení jednoho z největších křesťanských mystiků, který žil v 7. století jako mnich-poustevník v oblasti Mezopotámie. Český překlad z ruštiny je dílem Michala Řoutila, výňatky z díla Izáka Syrského přeložil ze syrštiny Jaroslav Brož. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. 324 s./



**Kateřina Lachmanová, Terezie z Lisieux a Silván z Athosu
Modlitba za druhé a za svět: srovnávací studie**

Hlavním tématem nové knihy Kateřiny Lachmanové je modlitba za druhé a za svět, nebo přesněji: skryté a přitom nesmírně účinné „bytí pro druhé“, tak jak se projevilo v životě a díle dvou novodobých duchovních velikánů, svaté Terezie z Lisieux a svatého Silvána z Hory Athosu. Ačkoliv každý patří k jiné duchovní tradici a za jejich života byla římskokatolická a pravoslavná církev ve vzájemné exkomunikaci, přesto lze najít několik pilířů jejich spirituality, které jsou navzdory odlišnému vyjadřování až nápadně shodné.

Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. 309 stran



Józef Augustyn (Ed.), Aleš Opatrný (ed), Umění zpovídat. O svátosti smíření z pohledu různých disciplín.

Editorem původního polského sborníku je známý jezuita Józef Augustyn. České vydání uspořádal Aleš Opatrný. Obsahuje to nejlepší z polského vydání i několik původních příspěvků našich autorů. Jde tedy o soubor fundovaných a přitom praktických článků, pojednávajících o svátosti smíření interdisciplinárně, a to z hlediska biblistiky, historie, pastorální teologie, psychologie i církevního práva. Kniha je určena především zpovědníkům, ale může být přínosem i pro studenty teologie, katechety a veškeré formátory v církvi.

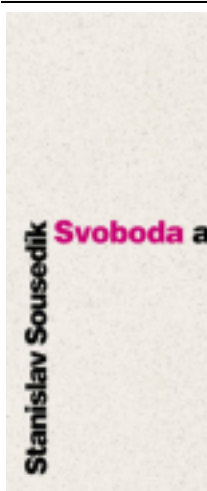
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. 309 stran



Karel Sládek: Mysická teologie východoslovanských křesťanů

Studium východoslovanské křesťanské spirituality a mystiky má v českém akademickém i duchovním světě již svoji dlouholetou tradici. Monografie Karla Sládka chce vložit "nový" kamínek do této mozaiky studia východoslovanského křesťanství. V první kapitole přináší stručný historický exkurz do novodobých dějin "byzantského Commonwealthu" a nastiňuje problémy migrantů z Východu v České republice. Druhá, hlavní, systematicko-teologická kapitola je zaměřena na představení mystické teologie východoslovanských křesťanů v jejím katafatickém, diabatickém a anabatickém rozměru. Autor představuje sofiologii Vladimíra Solovjova, Pavla Florenského a Sergeje Bulgakova, teologii Jana Zlatoústého, rozebírá smysl ikon či modliteb. Třetí, závěrečná kapitola seznamuje čtenáře s aktuálním stavem ekumenického dialogu mezi katolickou a pravoslavnou církví.

Pavel Mervart 2010, 232s.



Stanislav Sousedík: Svoboda a lidská práva

V dnešním pojmání lidských práv je skryt závažný problém. Vzdor svému velkému ohlasu ztratila idea lidských práv v průběhu posledních staletí postupně své hlubší teoretické zdůvodnění. To má dva povážlivé důsledky. Předně nedovedeme ideu lidských práv náležitě obhájit. A zadruhé nám dnes chybí kritéria k posouzení, co lidské právo skutečně je, a co je pouhým svévolným požadavkem té či oné nátlakové skupiny. V předložené studii se autor vrací do minulosti evropského myšlenkového vývoje a objevuje nadčasově platná náboženská a filosofická východiska lidských práv.

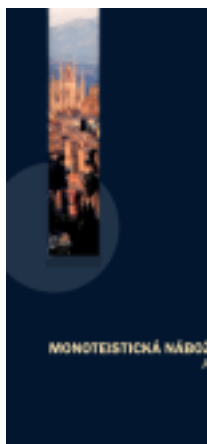
Praha: Vyšehrad 2010, 128 s.

Bernard z Clairvaux: Kázání na Píseň písní

Překlad: Markéta Koronhályová

Je to Bernardovo nejrozsáhlejší a ve středověku také nejrozšířenější dílo, které vznikalo v průběhu posledních 18 let Bernardova života. Nejedná se o historicko-kritickou exegezi, ale o duchovní pochopení Písně písní. Bernard zde poukazuje na dvojí rozměr Písně písní: eklesiologický (duchovní život církve) a mystický (duchovní život jednotlivce). Z celkového počtu 86 kázání vyjde v latinsko-české verzi zatím prvních 41 promluv.

Krystal OP, 2009



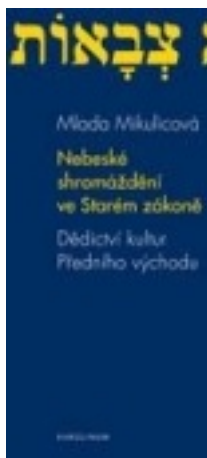
Karel Sládek a kol.: Monoteistická náboženství a stát

Kolektivní monografie s názvem *Monoteistická náboženství a stát* je dílčím výstupem grantu akademie věd, na kterém se podílí Centrum pro studium migrace při Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy. V první kapitole se nacházejí tři studie o monoteistických náboženstvích – židovství (*Mireia Ryšková*), křesťanství (*Denisa Červenková*) a islámu (*Mlada Mikulcová*) – ve vztahu ke státu, jak o něm pojednávají v posvátných knihách a raných dějinách. Druhá kapitola se věnuje monoteistickým náboženstvím a státu v novodobých dějinách, a to s partikulárním zájmem o vztah Židů k evropským státům 19. století a katolické církve v proměnách státního zřízení posledních staletí (*Tomáš Petráček*), o dobová východiska protestantismu a specifikum státní kontroly nad protestantismem v Československu (*Jiří Piškula*), pravoslaví v Rusku (*Hanuš Nykl*) a vztah pravoslaví byzantské tradice ke státu 20. století (*Karel Sládek*), o současný „neznámý“ islám (*Albert-Peter Rethmann*). Třetí kapitola přináší studie o vybraných otázkách ohledně vztahu křesťanské nauky a státu v současné době (*Libor Ovečka, Petr Štica, Jürgen Manemann, Gregor Buß, Peter Novitzký, Jiří Kašný*).
Červený Kostelec: Nakladatelství Pavel Mervart, 2009

Aleš Filip, Norbert Schmidt (Eds.): Dům Boží a brána nebe ve 20. století

Studie o sakrální architektuře

Při povrchním pohledu na výtvarnou kulturu 20. století se sakrální architektura jeví jako okrajová oblast, která až na několik málo výjimek nepřinesla výraznější umělecké počiny. Zdá se, že to způsobilo lpění na osvědčených vzorech a nechuť k inovacím ze strany objednavatelů. Pokud však opustíme zjednodušující „vývojové“ schéma, objeví se před námi pestrá mozaika uměleckých výkonů, směrů a tendencí, kterým je společná snaha o vyjádření spirituality výtvarnou formou 20. století - s různou mírou akcentů na stupnici mezi tradicionalismem a modernitou. Právě tuto bohatost zprostředkuje čtenáři předkládaný svazek.
CDK, Brno 2010



Mlada Mikulcová: Nebeské shromáždění ve Starém zákoně (Dědictví kultur Předního východu)

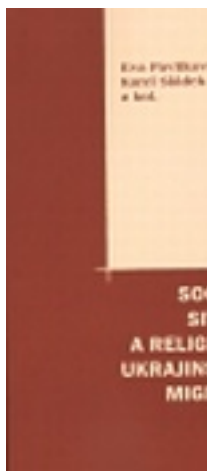
Kniha se zabývá literárním tématem nebeského shromáždění v Michajášově a Izajášově prorocktví a v knihách Job a Daniel. Toto téma bylo do Starého zákona převzato z kulturní tradice starověkého Předního východu jako podklad podtrhující slova Božího výroku: "Viděl jsem Pána, jak sedí na trůnu a celý nebeský dvůr stojí kolem něj zprava i zleva". Podrobněji popsané výjevy trůnícího svrchovaného boha uprostřed družiny "svých" jsou doloženy v mytologických zlomcích ugaritských básní o Baalovi, mezopotamských eposech Enúma eliš, Etana, Nergal a Ereškigal, a především v kombinovaných obrazově-textových rituálech egyptských nekropolí. V novém kontextu tvoří dávné mytéma scénérii Božího soudu, na němž k historickému aktéru zaznívá Boží hodnocení jemu svěřené role z hlediska nadčasového Božího záměru.
Praha: Karolinum 2009, 210 s.



Bonaventura Bouše: Odkaz a vzpomínky

Editoři: Jan Rückl, Petr Štica

Publikace přibližuje život a dílo významného teologa, liturgika a osobnost české církve 20. století Zdeňka Bonaventury Boušeho OFM (1918-2002). Kniha se skládá ze tří částí: 1. z odborných studií pojednávajících z různých perspektiv o osobnosti a teologickém odkazu tohoto svědka víry (jejichž autoři jsou mj. J. Rückl, P. Štica, T. Petráček); 2. ze vzpomínek pamětníků a přátel Bonaventury Boušeho (mj. J. Heller, V. Malý, I. Medek, T. Halík, V. Konzal, V. Ventura), 3. část přináší několik těžko dostupných a doposud nepublikovaných Boušeho textů a kázání.
Praha: Vyšehrad 2009, 208 s.

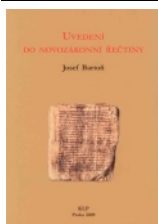


Eva Pavlíková, Karel Sládek: Sociální situace a religiozita ukrajinských migrantů v ČR

Předložená kolektivní monografie pojednává o ukrajinských migrantech v celé šíři záběru. Obsah kapitol je následující: 1. Ukrajinská migrace v Čechách a její křesťanská religiozita; 2. Religiozita Ukrajinců, její změny a vývoj po a v migraci; 3. Práce a pracovní podmínky Ukrajinců v ČR; 4. Situace ukrajinských rodin v ČR a role rodiny v migraci; 5. Irregulární status aneb dokumenty vládnou migrací. Publikace je výstupem výzkumu Centra pro studium migrace při Katolické teologické fakultě UK.

Předkládaná kolektivní monografie je právě proto věnována ukrajinským migrantům žijícím v České republice a jejím cílem je představit tyto migranty v co nejširším záběru témat. Informace zde obsažené pocházejí z velké části z výzkumu, který uskutečnilo Centrum pro studium migrace Univerzity Karlovy založené při Katolické teologické fakultě v Praze.

2009



Josef Bartoň: Uvedení do novozákonní řečtiny

Páté, upravené vydání (1. a 2. vyd. Karolinum Praha; 3.–5. vyd. KLP Praha) učebnice staré řečtiny se zaměřením na jazyk bible, primárně pro studenty teologických oborů. Kniha představuje v třiceti šesti lekcích kompletní kurs zaměřený především na morfologii a větnou, polovětnou a pádovou syntax, jako cvičný materiál jsou předloženy neupravované věty z řeckého Nového zákona a Septuaginty. Na závěr je zařazen slovník frekventovaných lexémů (výskyt 20+ v textu Nového zákona), seznam slovesných řad a věcný rejstřík, který umožňuje knížku užívat jako gramatiku novozákonní řečtiny.

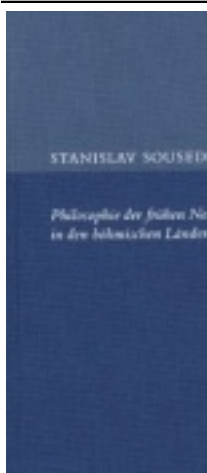
KLP Praha 2009, XII + 164 s.



Josef Bartoň: Moderní český novozákonní překlad. Nové zákony dvacátého století před Českým ekumenickým překladem

Hlavní část monografie se detailně zabývá šesti českými překlady kompletního Nového zákona vzniklými a poprvé publikovanými po roce 1900 a před zahájením prací na Českém ekumenickém překladu (1961). Tyto české Nové zákony - výsledky práce biblistů J. L. Sýkory, J. Hejčla, R. Cola, F. Žilký, P. V. Škrabala a O. M. Petru - sehrály zásadní roli na cestě od tradičních překladových typů (Bible kralické, Bible svatováclavské a katolických biblí 19. století) k novému pojetí biblického překládání jakožto díla týmového, mezikonfesního a mezinárodně zakotveného, které se pak poprvé výrazně uplatnilo v Českém ekumenickém překladu. Kniha předkládá unikátní bibliografický, historický a filologický materiál, ale také představuje jednotlivé překladatele jako osobnosti, které žily a pracovaly za konkrétních historických podmínek, potýkaly se s nepochopením svých současníků, vědomě či podvědomě navazovaly na své předchůdce a pokoušely se obhájit svou metodu i před soudem budoucnosti.

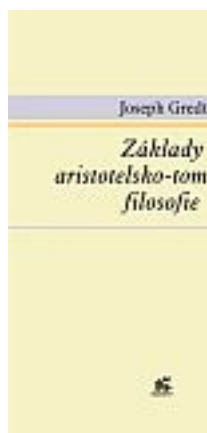
Česká biblická společnost Praha 2009, 228s.



Stanislav Sousedík, Philosophie der frühen Neuzeit in den böhmischen Ländern

Fromann-Holzboog Verlag, Stuttgart-Bad Canstatt, 2009

Starší česká historiografie soustřeďovala pod vlivem monumentálního díla Františka Palackého svoji pozornost především na období husitské. Jiné epochy českých dějin, a zejména doba pobělohorská, zůstávaly v důsledku reinterpetací Palackého koncepce českých dějin do určité míry stranou pozornosti. Tato situace se změnila jen pozvolna. Zprvu se probudil v poslední třetině 19. století sympatizující zájem o výtvarné umění českého baroku (Max Dvořák). Na ně po určité době navázal rozvoj zájmu o česky psanou literaturu tohoto období (J. Vašica, Z. Kalista, V. Bitnar). Nepovšimnut zůstával stále filosofický život v našich zemích v pobělohorské době. Přítomná publikace předkládá zahraničním čtenářům první synteticky zaměřený pohled na tuto tematiku. Je podstatně přepracovanou verzí starší, česky psané autorovy monografie („Filosofie v českých zemích mezi středověkem a osvícenstvím“) vydané nakladatelstvím Vyšehrad r. 1997.



Joseph Gredt: Základy aristotelsko-tomistické filosofie

preložili K. Sprunk, D. Svoboda, S. Sousedík, P. Sousedík, D. Heider, L. Novak a V. Frei

O Gredtových Základech aristotelsko-tomistické filosofie lze říci, že jsou vyváženým shrnutím nejvýznamnějších výsledků, jichž dosáhla obnovená, „třetí“ scholastika v 19. století. Po té stránce se jedná o dílo standardní, jak se všeobecně uznává, ačkoliv reprezentuje pouze jeden z jejích směrů, tzv. tradiční tomismus. Tato varianta třetí scholastiky je díky své staleté tradici po systematické stránce nejlépe propracována a terminologicky přesně vyjádřena, a tak představuje nejdůslednější podobu myšlenkové alternativy k novověké, subjektivismem poznamenané filosofické tradici. Tento typ scholastiky je po určité stránce plodem své doby a pro budoucnost je významný jen jako zárodek nových myšlenek ve shodě základních principů. Čtenář si v Gredtových „Základech“ povšimne mnohého, co je podmíněno zejména přírodovědeckými názory doby, kdy dílo vzniklo; protože ho však vydáváme jako historický dokument, ponechali jsme tato místa většinou bez komentáře. Překlad Gredtova díla je míněn též jako pokus o ustálení z největší části již užívané české scholastické terminologie. Vyšlo v dubnu 2009 v řadě Filosofie.

Krystal, Praha 2009

Karel Sládek: Vladimír Solovjov: mystik a prorok

Osobnost a dílo Vladimíra Solovjova pohledem (nejen) české reflexe Vladimír Solovjov (1853–1900) je v předložené monografii studován pod zorným úhlem několika aspektů jeho tvorby. Solovjovův mystický a prorocký náhled je vřazen do širšího rámce jeho teosofického systému se všejednotícími atributy *krásy, dobra a pravdy*. Dalším aspektem je vztažení Solovjovova myšlení do konfrontace s českými duchovními a intelektuálními proudy.

Refugium 2009